

5 Mayıs 1967

Ünvan (Ankara)

TIYATRO

Çarın Kızı Anastasia

Büyük meydan sahnede Arena Tiyatrosunun temsil edimekte olduğu eserde Altan Karındaş ve Yıldız Alpar çok başarılı

ANASTASIA'nın öyküsü 1917 Rus İhtilalinden sonra dünyayı bir hayli ilgilendirmişti. İhtilalin en karışık ve kanlı günlerinde 16 - 17 Temmuz gecesi son Rus Çarı Nikola ve ailesi Ekatarinburg'da kurşuna diziliyorlar. Bu olay, o yılların en büyük siyasi olayı. Daha sonra bu olay, eskiyor, kapanıp gidiyor.

Romanlara, filmlere, sahne eserlerine konu olan Anastasia öyküsü 1920'lerde başlıyor. Anastasia son Rus Çarı 2. Nikola'nın kızıdır. Ve 1918'deki kurşuna dizilme olayında ölümüştür; ya da ölmesi gerekmektedir.

Fakat 17 Şubat 1920 de Berlin'de kendini kanala atarak öldürmeye kalkın bir kadının kurtarılması; belleğini yarı yarıya yitirmiş olan bu genç kadının düşkünler yurduna kalması, bu yurttan bulunan bir çok Rus göçmeninin bu kadını Çar'ın kızı Anastasia olarak tanımaları bir siyasi öykünün çıkmasına sebep olurlar.

Belleğini yarı yarıya yitirmiş kadının gerçekte Anastasia olmasında ki siyasi nitelikler belki de göstermek bir olay olmaktan öteye geçmiyor. Fakat bu öykü gerçeğe yaklaşıncaya Çar'ın Avrupa bankalarına yarı milyonlarca rublenin mirasını konusu, yabancı ülkelere sığınmış ve beş parasız kalmış Rus mültecilerinin ağzlarını su arıyor.

Arena Tiyatrosu tarafından Büyük Meydan Sahnede oynanmakta olan Anastasia adlı oyunda tarih olayın bu yönü işlenmiş.

Marcelle Maurette tarafından yazılan romanı, Guy Bolton sahneye uyduluyor. Seyrettiğimiz bu sahne eseri de Ülkü Tamer'in temiz Türkçesi ile dilimize çevrilmiş. İşte Arena Tiyatrosu topluluğunun oynadığı oyun bu.

Esere göre düşkünler evinden kurtarılan, belleğini yarı yarıya yitirmiş olan kadının adı Anna Brovna'dır. Prens Bunin adında, Berlin'de beş parasız kalmış müsrif, atak, bir Rus asilzadesi, eski bir asker ile eski bir banker olan iki Rus mültecisi ile birleşerek, pek çok masraflar yaparak Anna Brovna'nın Çar'ın Kızı Anastasia olduğunu dünyaya kabul ettirmek isterler. Anne Brovna gerçekten Anastasia olmuş veya olmamış umurlarında değildir. Ona şimdi den Anastasia olarak yüzbinlerce liralık çeşitli borç senetleri imzalamaktadırlar. Hele bir Anastasia olduğunu isbatlasınlar, hele bir milyonlarca rublenin yolu açılınsın artık bu sefaletten, parasızlıktan kurtulacaklardır. Ama Anna Brovna kendine gelince davranışları, değişir. Anastasia'yı gerçekten yaşamaya başlar. Hatta bu genç kadının Anastasia olduğuna kendileri de inanmamaktadırlar. Berlin'de bulunan Rus göçmenlerine çeşitli giysiler, çeşitli dekorlar içinde Anastasia gösterilir. Hemen herkes bu genç kadının Anastasia olduğuna inanır. Ama, yine Berlin'de bir mülteci olarak yaşamakta olan Çariçe (Çar Nikola'nın annesi) bu kadının Anastasia olmadığına peşin kararı vardır. Çünkü böyle oyunlarla daha evvelde karşılaşmıştır. Onca bu oyunları düzenleyenlerin asıl amaçları oğlu Çar Nikola'nın Avrupa bankalarında bulunan milyonları çekmektir. İşte, burada beşerî çekilme, beşerî dram başlamaktadır. En yakınlarını kanlı bir ihtilalde kaybetmiş olan Çariçe, para sızdırmak amacı ile böyle düme torunların ortaya çıkarılması onu çok üzmektedir. Gerçekten yakınlarından birisine kavuşmak, ya da aldatılmak ikilisinin ihtiyar Çariçe'de meydana getirdiği ruh gerilimi, dengesizlik, anılarını daha yoğun yaşamasına sebep olur. Prens Bunin'e inancı yoktur. Çünkü bu prens Kerenski İhtilalinde Çar'a karşı olmuştur. Çariçeyi Prens Buninle karşılaşması çok sarsar. Onca bu adam «kızına kurflar yaklaşıncaya kızığın içindekilerini kurtlaryem olarak atmaktan sakınmıyan» bir bencil, «iki yol ağzına gelince, iki yoldan birden yürüyebilen» bir sahıteci, bir iki yüzüdüdür. «Zaten yarı ölü olan» bu olayların üzerine yürümemek, olayları olduğu gibi kabullenmek gerekmektedir. İşte Çar ve ailesi kurşuna dizilmiştir. «Kaybolmuş gitmiş bir imparatorluğu aydınlatılmak için bütün fenerleri yakmak» beyhudedir. Zaten «yaşamak için hiç bir sebep kalmamıştır.» Ve Çariçe, Anastasia'yı tanımaz.

Fakat Anna, çok özel anıları dilleridir. Çariçe önce şaşırır. Fakat o kadar özel ilişkilerin anılarını anlatır ki, bunları ancak gerçek Anastasia ile Çariçe bilebilir. Demek ki, bu kadın Anastasia'dır. Çok anıların tekrarlanması Prens Bunin'in ortakları Petronin ve Sergei'de şaşırır. Eserdeki iddiaya göre bu kadın gerçekten Anastasia'dır. Belleğine yavaş yavaş kavuşan Anastasia ortada dönen doapları farkeder. O sıralarda karşısına çıkan ve vaktiyle kendisini korumuş kollamış olan Dr. Mihayl Serenski ile yeniden karşılaşır. Zaten ikisinin arasında aşk öyküleri de vardır. Kendisini, Anastasia olduğu için değil de bir kadın, bir insan olduğu için seven ve istiyen Dr. Mihayl Serenski ile kaçır Anastasia. Çarın mirasına konmak için düzenler kuran üç kafadar da yaptıkları masrafların, boşagiden çabaların kıskacı arasında kısıp kalırlar.

Eser Arena Tiyatrosu tarafından Büyük Meydan Sahnede oynanmaktadır.

Anna Brovna rolünde Altan Karındaş, Çariçe'de Yıldız Alpar çok başarılı, diğer roller Halit Akçatepe, Ayhan Erkmen, Mete İnselen, Abdurrahman Palay, Rıza Atılmaz, Selâhattin Dursun, Nezih Tunçay, Handan Demir, Cenk Güner, Yıldız Alpar, Venüs Biriz, Metin Tekin arasında paylaşmış. Bütün olarak başarılı bir oyun çıkıyorlar.

Arena Tiyatrosunun Büyük Meydan Sahnesinde oynadığı «Anastasia» dan bir sahne. Resimde Altan Karındaş ve Selâhattin Dursun görünüyor.